

For å bli regnet som en del av den norske befolkning må man oppholde seg i landet i minst seks måneder. Man har plikt til å melde fra til folkeregisteret om opphold og fravær som vil vare så lenge (lov om folkeregistrering av 16. januar 1970 § 8).

Statsborgere fra alle land utenom de nordiske må ha en tillatelse utstedt av norske myndigheter til å oppholde seg i Norge dersom oppholdet skal vare mer enn tre måneder. Borgere fra en rekke land Norge ikke har visumfrihetsavtale med, må i tillegg ha visum utstedt av ett av landene som deltar i Schengen-samarbeidet, for å kunne besøke Norge. Unntatt fra visumplikten er borgere av alle medlemsland i OECD og noen land i Amerika, Asia og Europa. Utlendingsmyndighetene har ansvaret for å håndheve reglene for oppholdstillatelser og visum, og Utlendingsdirektoratet (UDI) koordinerer dette arbeidet i tillegg til å behandle mange av søknadene. UDI har også ansvar for å behandle søknader fra personer som har søkt om asyl i Norge, for å gi asylsøkerne bolig mens søknaden behandles, og for å bosette de som får oppholdstillatelse etter søknad om asyl, og de som kommer til Norge som overføringsflyktninger.

Innvandringens bidrag til økt befolkning i Norge

I løpet av 2004 økte tallet på personer som er registrert som bosatt i Norge, med omtrent 28 500, ifølge Statistisk sentralbyrå.¹ I 2003 var det en tilsvarende økning på drøyt 25 000. Av økningen i 2004 skyldtes omtrent 13 200 at det ble registrert flere som flyttet til Norge (36 500), enn som flyttet fra Norge (23 300). De tilsvarende tallene for 2003 var rundt 35 900 registrerte tilflyttere mot rundt 24 700 registrerte utflyttere. I tillegg førte fødseloverskuddet til en økning på omtrent 15 300 personer i 2004 mot 13 700 i 2003.

Reguleringen av innvandring og reiser til Norge

Utlendingsmyndighetene har ansvaret for tiltak som påvirker omfanget og sammensetningen av innvandringen til Norge. I tillegg reguleres også mange andre sider ved utlendingers opphold i og besøk til Norge. I 2004 innvilget utlendingsmyndighetene i alt nærmere 55 500 nye arbeids- og oppholdstillatelser som gav personer mulighet til å oppholde seg i Norge i tre måneder eller mer. Dette var omtrent 8 500 flere tillatelser enn i 2003.

For 33 000 av tillatelsene var grunnlaget at personene skulle arbeide i Norge. Av disse gav rundt 750 tillatelser mulighet for et varig opphold i Norge. De øvrige tillatelsene var av midlertidig karakter, men av ulik varighet – alt fra tre måneder til fire år. Av alle innvilgede arbeidstillatelser var drøyt 25 000 tillatelser til borgere av de ti nye EØS-medlemslandene.

Det ble gitt i alt omtrent 5 400 nye tillatelser der grunnlaget var at søkeren skulle skaffe seg en utdanning. Dette er midlertidige tillatelser, og søkeren forventes å returnere til hjemlandet etter endt utdanning.

Nærmere 3 450 oppholdstillatelser ble innvilget på grunnlag av søknad om asyl i 2004. Av disse ble 450 tillatelser gitt til personer som ble ansett for å være flyktninger etter Flyktningkonvensjonen. 1 300 tillatelser ble gitt til personer som ble regnet for å ha et annet grunnlag for beskyttelse. 1 700 tillatelser ble gitt fordi andre særlig sterke menneskelige hensyn gav grunnlag for å gi personen opphold i Norge. I tillegg kom det nærmere 850 overføringsflyktninger til Norge.

12 800 tillatelser gjaldt familieinnvandring. Disse tillatelsene ble gitt til nære utenlandske familiemedlemmer av norske statsborgere eller utlendinger som har lovlig opphold i Norge.

Når det gjelder opphold i landet med varighet i opptil tre måneder, utstedte norske utenriksstasjoner og UDI i alt 90 000 visa til personer som trenger slike for å besøke Norge. Det foreligger ingen statistikk over hvor mange som faktiske besøkte Norge i 2004 med visum utstedt av norske eller andre myndigheter i Schengen-land. Statistikken over utlendingers overnattinger ved norske hoteller mv. indikerer at bare litt over ti prosent var personer med visumplikt.²

¹ Se tabell: URL: <http://www.ssb.no/emner/02/02/folkendrkv/2004k4/hittil00.html>, Folkemengde 1. januar 2005 og endringene i 2004. Fylkesoversikt. Foreløpige tall.

² URL: <http://www.ssb.no/emner/10/11/overnatting/>